

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС</p> <p style="text-align: center;">НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СТІЙКІСТЬ ЛІСОВИХ ЕКОСИСТЕМ»</p> <p style="text-align: center;">Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)</p> <p style="text-align: center;">Спеціальність: <u>205 «Лісове господарство»</u></p> <p style="text-align: center;">Рік навчання: <u>3-й</u>, семестр <u>5-й</u></p> <p style="text-align: center;">Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u></p> <p style="text-align: center;">Назва кафедри: <u>Лісового та садово-паркового господарства.</u></p> <p style="text-align: center;">Мова викладання: <u>українська</u></p>
<p style="text-align: center;">Лектор курсу</p>	<p style="text-align: center;">д. с.-г. н., ст. викладач Нейко Ігор Степанович</p>
<p style="text-align: center;">Контактна інформація лектора (e-mail)</p>	<p style="text-align: center;">igor_neyko@gmail.com</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Стійкість лісових екосистем є вибірковою компонентою ОПП «Лісове господарство».

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції – 26; практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при проходженні практики, при подальшому навчанні на магістерському рівні освіти та фаховій діяльності.

Призначення навчальної дисципліни.

Дисципліна Стійкість лісових екосистем спрямована на отримання здобувачами теоретичних і практичних основ оцінювання стану лісових екосистем, зокрема визначення стану та основних чинників пошкодження лісів, опанування основних видів, методів і принципів лісозахисних робіт на сучасних лісгосподарських та лісозахисних підприємствах, а також підприємствах, які здійснюють лісгосподарські та лісозаготівельні роботи. Дисципліна повинна забезпечити найбільш ефективно, збалансоване ведення лісового господарства в умовах ринкової економіки, зокрема: забезпечення

вчасного реагування на погіршення стану лісів та застосування основних лісозахисних, лісогосподарських та інших заходів для забезпечення стійкості лісів; оцінювання наявних лісових ресурсів та визначення причинно-наслідкових зав'язків стосовно погіршення стану лісових екосистем.

Мета вивчення навчальної дисципліни

В умовах інтенсивного економічного розвитку окремих галузей промисловості та сільського господарства виникає необхідність підвищення відповідно рівня спеціалістів лісового господарства та лісозахисних підприємств. Зростають вимоги до рівня підготовки спеціалістів лісового профілю, інженерів-лісопатологів та інженерів-таксаторів. Зазначені спеціалісти повинні володіти основними засадами стосовно оцінювання стану лісів та встановлення основних чинників погіршення їх стану та всихання. Вивчення дисципліни «Стійкість лісових екосистем» має за мету сприяти набуттю відповідних умінь та навичок.

Завдання вивчення дисципліни

Завдання дисципліни «Стійкість лісових екосистем», полягає у вивченні студентами питань, які стосуються основних засад стосовно оцінювання стану лісових екосистем, вивчення їх будови та функціонування, аналізу природи лісу та впливу факторів оточуючого середовища, принципів екологічної побудови лісових екосистем, взаємодії елементів лісу, закономірностей його життя та розвитку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральною, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми лісовпорядкування, таксації різних видів лісових ресурсів, методи та способи обліку лісів, складання проектної документації, обмір, облік лісових ресурсів.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

СК 2. Здатність проводити оцінку економічної ефективності та інноваційно-технологічних ризиків при впровадженні нових технологій при вирощуванні посадкового матеріалу.

СК 10. Здатність здійснювати технічні розрахунки в проектах, техніко-економічне обґрунтування і функціонально-вартісний аналіз ефективності проєктованих заходів.

програми результати (ПРН):

ПРН 4. Оцінювати економічну ефективність пропонуваних рішень;

ПРН 7. Здійснювати ефективне управління об'єктами лісового господарства, природними і культурними ландшафтами з урахуванням технологічних, правових, економічних, екологічних та інших аспектів.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills) такі як: комунікативність, робота з інформаційними джерелами, лідерські навички, які реалізуються через створення здобувачами презентаційних матеріалів, написання індивідуальних завдань на задану тематику, презентування та обговорення індивідуальних завдань у групі.

План вивчення навчальної дисципліни

Тиждень	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Основи лісової екології.	2	2	10
2	Ліс як компонент біосфери. Основні поняття і методи метеорології.	2	2	10
3	Екологічна та економічна роль лісових екосистем.	2	2	10
4	Вплив екологічних факторів на ліс.	2	2	10
5	Екологія основних лісотвірних порід і чагарників.	2	2	5
6	Екологія рослин нижнього ярусу.	2	2	5
7	Фітоіндикація антропогенно порушених лісових екосистем.	2	2	10
8	Екологічні основи класифікації та типології лісів України.	2	2	10
9	Репродукція основних лісотвірних порід. Лісовідновлення та лісорозведення.	4	2	10
10	Основні принципи наближеного до природи лісівництва.	2	2	5
11	Стійкість лісових екосистем. Оцінювання стану дерев за вітчизняними та міжнародними методиками.	2	2	10
12	Моніторинг стану лісів в Україні та світі.	2	2	5
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не

виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	26	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	20	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	32	2 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	22	2 рази на семестр	Тестування
Разом		100		

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Коваленко І.М. Лісова екологія з основами лісовідновлення та лісорозведення: підручник. Суми: ПФ «Університетська книга». 2018. 240 с.
2. Краснов В.П., Шелест З.М., Давидова І.В. Фітоекологія з основами лісівництва: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС., 2014. 478 с.
3. Свириденко В.С., Бабіч О.Г., Киричок Л.С. Лісівництво. Підручник. К.: Арістей, 2008. 544 с.

4. Свириденко В.С., Киричок Л.С., Бабіч О.Г., Практикум з лісівництва. Навчальний посібник К.: Арістей, 2008. 414 с.

Додаткова

5. Бондар А.О., Матусяк М.В. Сучасний стан лісового фонду лісгосподарських підприємств Поділля. *Сільське господарство і лісівництво*. Вип. № 4. С. 170-179. Вінниця. 2016

6. Матусяк М.В. «Оцінка запровадження дослідно-виробничих рубок Корнаковського у лісових насадженнях Поділля». *Всеукраїнська науково-практична конференція «Екологічні проблеми сільського виробництва»*. ВНАУ, 2016 р.

Контроль і оцінка результатів навчання

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів: поточний контроль – участь у дискусіях на лекційних заняттях – 4 бали; участь у роботі на практичних заняттях – 16 балів; виконання контрольних робіт, тестування – 14 балів; виконання домашніх завдань – 12 балів; індивідуальні творчі завдання (виконання презентацій за заданою проблемною тематикою) – 14 балів показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності – 10 балів; підсумковий контроль, (залік в усній або тестовій формі) – 30 балів. Разом: 100 балів.

Якщо здобувач протягом семестру за підсумками поточного та рубіжного контролів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він до заліку не допускається. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками поточного та рубіжного контролів є виконання здобувачем підсумкової контрольної роботи (тестування).

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
2	Участь у роботі на практичних заняттях	8
3	Виконання домашніх завдань	6
4	Виконання контрольних робіт, тестування	7
5	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентацій за заданою проблемною тематикою)	7
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2

7	Участь у роботі на практичних заняттях	8
8	Виконання домашніх завдань	6
9	Виконання контрольних робіт, тестування	7
10	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентацій за заданою проблемною тематикою)	7
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
75-81	C	
66-74	D	зараховано
60-65	E	
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни